

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ТА ЛОГІСТИЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	<i>Усі</i>
Спеціальність	<i>Усі</i>
Освітній рівень	<i>перший (бакалаврський)</i>
Освітня програма	<i>Усі</i>

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

Вибіркова
Українська

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Протокол № 25 від 01.07.2022р.

Розробник:

Литовченко І. В., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Томах В. В., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає теоретичну та практичну підготовку студентів до вирішення конкретних завдань з організації інноваційного та логістичного підприємництва, надає можливість засвоєння фундаментальних знань з теоретичних основ інноваційної діяльності та логістичного підприємництва, навиків впровадження інновацій на підприємстві, формування, розвитку та мотивації інноваційної діяльності, навиків організації логістичної діяльності та її розвитку.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями і темами. Вміщено плани лекцій і лабораторних робіт, матеріал щодо закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Предметом навчальної дисципліни є особливості та закономірності організації інноваційного та логістичного підприємництва в умовах сучасної економіки.

Мета навчальної дисципліни: набуття системних знань з теоретичних засад та організаційно-методичних основ організації інноваційного та логістичного підприємництва.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Макро- і мікроекономіка, Теорія організації	Дисципліни професійного спрямування за спеціальністю

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність до визначення основ підприємницької діяльності.	Використовувати базові знання з історії розвитку та організації підприємницької діяльності.
Вміння визначати особливості організаційно-правових форм підприємництва	Використовувати базові знання з особливостей організації та відкриття різних організаційно-правових форм, видів підприємництва
Здатність до формування соціального підприємництва	Використовувати базові знання з особливостей становлення соціального підприємництва
Здатність до організації інноваційної підприємницької діяльності	Використовувати базові знання з організації підприємницької діяльності
Здатність до визначення інноваційного середовища	Використовувати знання з особливостей формування та розвитку інноваційного середовища
Здатність до визначення засад організації логістичного підприємництва	Використовувати базові знання з особливостей організації логістичного підприємництва
Здатність до організації креативної команди	Використовувати знання з формування, розвитку та мотивації креативної команди
Здатність до визначення інноваційних логістичних підходів у підприємницькій діяльності	Використовувати базові знання з формування інноваційних логістичних підходів у підприємницькій діяльності

Здатність до визначення комплексу інноваційно-логістичної діяльності	Використовувати знання з використання комплексу інноваційно-логістичної діяльності як конкурентної переваги

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація підприємництва

Тема 1. Сутність та законодавчі основи підприємницької діяльності

Поняття підприємницької діяльності. Визначення та сутність підприємництва, підприємництво як особлива економічна категорія, суб'єкти підприємницької діяльності. Об'єкт, суб'єкт і мета підприємницької діяльності. Визначення функцій та принципів підприємницької діяльності. Історія виникнення підприємництва. Етапи розвитку підприємницької діяльності, внесок українських вчених в розвиток підприємництва. Методи пошуку підприємницької ідеї. Метод фокального об'єкту, метод аналогії. Законодавча база України щодо підприємницької діяльності.

Тема 2. Організаційно-правові форми та види підприємництва.

Організаційно-правові форми ведення підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємництва в світі та Україні. Переваги та недоліки окремих форм. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми. Реєстрація підприємницької діяльності. Процес створення власної справи. Особливості реєстрації підприємництва в залежності від обраної організаційно-правової форми. Статут приватного підприємства. Засновницький договір та його структура.

Тема 3. Соціальне підприємництво: основні тенденції розвитку в сучасних умовах

Сутність соціального підприємництва, особливості становлення та розвитку. Місія, характеристика та ознаки соціального підприємництва. Модель соціальних підприємств. Причина існування соціального підприємства. Економічна та соціальна вигода соціальних підприємств. Законодавче регулювання соціального підприємництва. Зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва.

Тема 4. Основи організації логістичної підприємницької діяльності та її основні ринкові організаційні структури

Визначення поняття логістична діяльність та логістична система. Принципи формування логістичної системи. Види логістичного підприємництва. Дослідження інфраструктури та вибір місця розміщення логістичного підприємництва. Логістичні підходи в організації діяльності. Види логістичних систем.

Змістовий модуль 2. Інноваційність та креативність в підприємстві

Тема 5. Основи організації інноваційної підприємницької діяльності

Поняття інноваційної підприємницької діяльності. Алгоритм формування та розвитку інноваційної діяльності. Законодавче регулювання та зарубіжний досвід розвитку та становлення інноваційного підприємництва. Формування та мотивація інноваційної, креативної команди. Забезпечення креативного середовища для прийняття інноваційних управлінських рішень.

Тема 6. Ринкове інноваційне середовище підприємства, його основні інститути

Інноваційне середовище як базис забезпечення конкурентоспроможності. Аспекти формування інноваційного середовища. Інноваційність національних економік. Глобальний інноваційний індекс. Поняття інноваційного розвитку. Елементи і компоненти інноваційного середовища по ієрархічних рівнях. Взаємодія інноваційного середовища та інноваційного

підприємництва. Інститути інноваційного середовища та їх вплив на інноваційне підприємство.

Тема 7. Організація креативної команди для формування та просування інновацій.

Сутність та види креативних команд. Методи формування креативних команд на підприємстві: переваги та недоліки. Активація креативного потенціалу команд. Алгоритм формування креативних команд. Переваги та недоліки в формуванні команд. Принципи формування та чинники впливу. Програми підвищення креативності. Вплив креативності команд на формування та впровадження інноваційних процесів та продукції.

Тема 8. Інноваційні логістичні підходи у підприємницькій діяльності

Сутність інноваційних логістичних підходів, їх види, особливості. Особливості логістичного підходу до оптимізації підприємницької діяльності. Поняття логістичних інновацій, їх сутність та необхідність. Інноваційні логістичні підходи як чинник кокурентоспроможності підприємства. Впровадження сучасних методів логістики. Вплив впровадження інновацій на процес логістичної діяльності.

Тема 9. Комплекс інноваційно-логістичної діяльності як ключовий фактор успіху суб'єктів підприємництва.

Сутність та структура комплексу інноваційно-логістичної діяльності. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на формування комплексу інноваційно-логістичної діяльності. Вплив складових інноваційно-логістичного комплексу на кокурентоспроможність суб'єктів підприємництва.

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Основним методом викладання за дисципліною є пояснювально-ілюстративний метод, що є інструментом вивчення теоретичного матеріалу, усі лекції представлені у вигляді презентацій з використанням Microsoft PowerPoint. Для досягнення компетентностей та результатів навчання також використовуються методи: дискусії (Тема 5, 7, 9), демонстрація ілюстративного матеріалу (Тема 1-8), моделювання професійних ситуацій (Тема 2, 8), робота в малих групах (Тема 1, 4), кейс-стадії (Тема 2, 3, 5), різнотипні індивідуальні та групові роботи (Тема 1-9), робота з джерелами статистичної інформації та нормативними актами (Тема 2).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводять у формі заліку, відповідно до графіка навчального процесу.

Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

лабораторних та практичних робіт – виконання завдань (7 балів за кожне завдання) за умови правильного виконання отриманого завдання. Загальна кількість балів 56.

самостійної роботи – презентація результатів дослідження (10 балів за кожну презентацію) за умови обґрунтування отриманих результатів та надання пропозицій. Загальна кількість балів 20.

Колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть два колоквіуми (по 12 балів кожен). Перший колоквіум включає теми з 1 по 4, другий теми з 5 по 10. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 24.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Організація інноваційного та логістичного підприємництва» розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Змістовий модуль 1. Організація підприємництва				
Тема 1. Сутність та законодавчі основи підприємницької діяльності.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 1	Сутність підприємницької діяльності	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 1	Проблемна лекція «Особливості підприємницької діяльності в сучасних умовах»	Активна робота на практичному занятті.	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Оформлення презентацій.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 2. Організаційно-правові форми та види підприємства.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 2	Організаційно-правові форми та види підприємства	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Лабораторне заняття 1	Робота в малих групах: Особливості відкриття підприємств різних організаційно-правових форм.	Активна робота на практичному занятті.	7
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Інтернет за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 3. Соціальне підприємство: основні тенденції розвитку в сучасних умовах	Лекція 3	Соціальне підприємство: основні тенденції розвитку в сучасних умовах	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 2	Дискусія: Роль соціального підприємства в сучасних умовах	Активна участь у виконанні практичних завдань	7
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Інтернет за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 4. Основи організації логістичної підприємницької діяльності та її основні ринкові організаційні структури	Аудиторна робота			
	Лекція 4	Основи організації логістичної підприємницької діяльності	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Лабораторне заняття 2	Інструменти логістичної підприємницької діяльності	Активна робота на лабораторному занятті, Колоквіум	7 12
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Змістовий модуль 2. Інноваційність та креативність в підприємстві				
Аудиторна робота				
Тема 5. Основи організації інноваційної підприємницької діяльності	Лекція 5	Сутність інноваційного підприємства	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 3	«Роль та значення інновацій в сучасному менеджменті»	Активна робота на практичному занятті. Перевірка домашніх завдань	7
	Лекція 6	Інноваційна діяльність як конкурентна перевага	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Самостійна робота			

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки індивідуального варіанту практичного завдання.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 6. Ринкове інноваційне середовище підприємства, його основні інститути	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 7	Ринкове інноваційне середовище підприємництва	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 4	Аналіз інноваційного середовища	Активна робота на практичному занятті.	7
	Лабораторне заняття 3	Формування креативного середовища на підприємстві для прийняття управлінських рішень	Активна робота на практичному занятті.	7
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація	10
Тема 7. Організація креативної команди для формування та просування інновацій.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 8	Організація креативної команди	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	
	Лабораторне заняття 4	Інструменти формування креативної команди	Активна робота на лабораторному занятті.	7
	Лабораторне заняття 5	Методи підвищення креативності команди	Активна робота на лабораторному занятті	7
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.		
Тема 8. Інноваційні логістичні підходи у підприємницькій діяльності	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 9	Особливості інноваційних логістичних підходів	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація	10	

Тема 9. Комплекс інноваційно-логістичної діяльності як ключовий фактор успіху суб'єктів підприємства.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 10	Комплекс інноваційно-логістичної діяльності як ключовий фактор успіху суб'єктів підприємства	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	
	Практичне заняття 5	Інноваційно-логістична діяльність як чинник конкурентоспроможності підприємства. Модульна контрольна робота	Активна робота на практичному занятті, Колоквіум	12
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	-

Рекомендована література

Основна

1. Брич В. Я. Креативний менеджмент : підручник / Брич В. Я., Корман М. М. ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 219 с.
2. Логістика : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Безсмертна, О. О. Мороз, Т. М. Білоконь, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2018
3. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с
4. Шерман Л. Пока псы лают, коты побеждают. Менеджмент без догм [Текст] / Леонард Шерман пер. с англ. [А. Олейник]. - Київ : Альпіна Паблішер, 2020. - 399 с.

Додаткова

5. Гріффітс К. Посібник із креативного мислення / Кріс Гріффітс, Меліна Кості. – Фабула, 2020. – 288 с.
6. Клей А. Економіка бунтівників. Уроки креативності від піратів, гакерів, бандитів та інших неформальних підприємців [Текст] / Алекса Клей, Кіра Майя Філіпс ; пер. з англ. Наталія Палій. - Київ : Книголав, 2018. - 265, [6] с.
7. Креативна складова професійного мислення: теоретичний та практичний вимір [Текст] : монографія / Н. Ф. Шевченко, Н. М. Кучинова ; Запоріж. нац. ун-т, Західнодонбас. ін-т ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіон. акад. упр. персоналом". - Павлоград : ІМА-прес, 2018. - 239 с.
8. Свидрук І. І. Концептуально-методологічні основи розвитку креативного менеджменту національного господарства України [Текст] : [монографія] / І. І. Свидрук. - Львів : Растр-7, 2018. – 447 с.

Інформаційні ресурси:

9. Креативна країна. Культурно-освітній проект. – Режим доступу: creativescountry.org
10. Креативне лідерство: навчальний посібник / С. Ю. Пашенко, О. О. Сербін, С. П. Стоян, А. Ю. Трофімов, Д. В. Лукін; за ред. М. В. Ситницького. Київ : Національний центр розвитку креативного підприємництва КНУ ім. Т. Шевченка, Видавництво Ліга-К, 2020. – 100 с. – Режим доступу: https://ncse.knu.ua/books/NCSE_Course%20Guide_Creative%20Leadership.pdf
11. Сайт Персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С.Кузнеця - дисципліна "Організація інформаційного та логістичного підприємництва". – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9379>